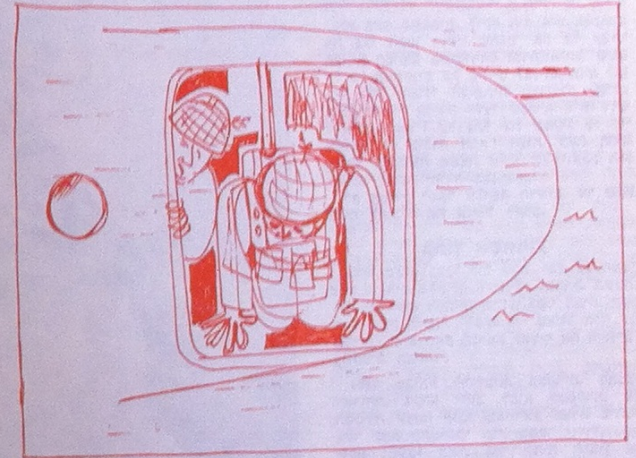

החיים והמוות על פתח המטוס

באחד הימים האחרונים של שנת 1950 מיהר שר התחבורה דאז, דוד רמז המנוח, ליישובה דחופה שעמדה להתקיים בירושלים. בהגיעו לסביבות צריפין חשף במקרה מבעד חלון מכוניתו, והיה עד למחזה מזועזע. מטוס דקוטה חג שוב ושוב באוויר בסיבובים נואשים כשזנבו תלוי צנחן. מיתריו של המצנח היו לכודים באחד מבגרי הגלגל האחורי של המטוס, כשהם נקרעים והולכים והצנחן עצמו פירפר במשך דקות ארוכות בין שמים וארץ, בין חיים ומוות. הצניחה נערכה במסגרת מפגן, והמוני הצופים שחזו בו מן הקרקע נותרו נרעשים, נפחדים וחסרי אונים. השר מיהר וסיפר לחבריו בממשלה את מה שראו עיניו.

תחילתו של אותו מאורע ביום לפני כן. או ישוב בשקט, אי שם בארץ, חבורה של סייסים וצנחנים נשוחחו על כוס קפה. בין נושאי השיחה — מה יקרה אם צנחן ייתפס בשעת צניחתו באחד מחלקי המטוס? ההצעות להצלת הצנחן באותה שיהיה היו שונות ומשונות. בין המשתתפים בשיחה היה גם הטייס עורד.

למחרת היום יצא עורד במטוס דקוטה להצנחה שיגרתי של צנחנים. שסימו סדרת אימונים ועמדו לצנחן בפני טירונים. היה זה מפגן הראווה הראשון של יחידת הצנחנים. מארגניו ייחסו לו הסיבות רבה, וקיוו כי יצליחו בעקבותיו לעשות נפשות ליחידה ולמשוך אליה מתגדים מקרב הטירונים.

הוא סיפר: «בסיבוב השני התחלנו להצניח את הדבוקה השניה, ובתחילת ההנדה הכל באופן תקין. כשהצניחה את הצנחן הרביעי של הדבוקה השניה. הרגשתי פתאום בחבטות

הצנחן 12

מאת א'ילו כהן

לחשבוטב חסר אונים, עדיין לא נקבעו שום הוראות למקרה כזה ולא ידע בינתיים מה יעשה. אולם המשלח — סמי, לא איבד את עשתונותו ושיגשיל מיד לעבר הבחור את עוגן ההצלה הקשור לחבל. המטוס טס אותו זמן במהירות של מאה מיל לשעה והמדחפים יצרו רוח חזקה, שגרמה לקור עז. הקור והדף האוויר של המנוע הקשו את החבל והעוגן הגיע במהירות אל הצנחן ונתפס במיתרי מצנחו.

לזכותו הגדולה של הצנחן ג'ורג', ייאמר, כי הוא לא איבד את עשתונותו במשך כל הדקות בהם פירפר בין שמים וארץ, ושמר בעצמו ברזל על קוד רוחו, כשהגיע אליו החבל קשר את חוץ לגופו וכל החברה בראשותו של המשלח, התחילו למשוך אותו פנימה לתוך דלת התא של המטוס. בינתיים המשיך עורד לטוס במהירות ובגובה מינימלי, כדי שתבחור תתלוי לא יקפא בקור.

חלו עשר דקות של משיכה בכוחות על-אנושיים. הצנחן הועלה עד לדלת המטוס, אבל עתה נקראו שבעה מיתרי המצנח והוא נדחף בכל כוח הדף האוויר למקומו הקודם. סמי חלה עתה את מרבית גופו מחוץ למטוס והצליח להכיר שנית את העוגן למיתר המצנח. המשיכה נמשכה, אך למרות האמצעים נשאר הבחור במקומו.

המיתרים נקרעים

בינתיים תחלו המיתרים הנותרים להיקרע אחד אחד וגם חבל עוגן ההצלה נקרע לאט לאט כתוצאה מהתיכוך במסגרת האלומיניום החדה של פתח המטוס. עברו רגעים מסמרי שיצרו, המיתרים המשיכו להיקרע כוח אחר זה והחבל הלך וניתק והשאיר את הצנחן תלוי כמעט על בלימה. המצב היה כמעט אחר יאוש. הבחורים דיווחו לעורד, והוא החליט בתברקה אינסטנקטיבית, להפסיק את פעולת המנוע שבצידו היה תלוי הבחור, להגביר את פעולת המנוע השני ויציץ כך להפסיק את דחף האוויר שיוצא מהפרופלור. דחף חזק זה גבר כנראה גם על כוחם של עשרות הבחורים ומנע את התקדמות המשיכה.

הכל התרחש במהירות הבזק. הרבה זמן לא נותר עוד. עורד עצר את פעולת המנוע השמאלי, הגביר עד למכסימום האפשרי את המנוע הימני. הבחורים הודיעו לעורד שהכל מועל כהלכה והצנחן זו ונמשך קדימה.

אלא שבינתיים התעוררה בעיה המורה: כתוצאה מכובד הגרר ומכיוונו אחד המנועים,

התחיל המטוס לבצע גובה. בשניות הבאות צלל המטוס ולעורד לא נותר אלא לתדלק את המנוע השני בזמן המתאים, כדי לא לסכן את המטוס כולו ולתחזק בים.

המטוס מתדרדר

הוא ידע, כי אם ידליק את המנוע יחדף בחזרה את הבחור. על כן היה עליו לשקול במהירות הבזק באיזו שנית לתדלק את המנוע. הוא שקל במהירות ותחליט כשהוא עומס על כתפיו אחריות כבדה ביותר, המטוס המשיך להתדרדר.

ובינתיים בפתח, נמשכו המאמצים הנואשים למשוך את ג'ורג' פנימה. כשכל שריר משורג וכל גיד תופח, ואז, בשניה, אותה ראה כשניה האחרונה לפני סיכון חייו הנוסעים, הדליק עורד את המנוע. בו ברעש שהמנוע הודלק הודיעו לו האנשים מאחור, כי הצנחן נמצא בפנים. «התיאום בין שני המבצעים — סיפר אחר כך עורד — פעל להפליא. אחרת — או שתבחור היה נזרק למקומו, ומאבד את הסיכוי להצלת חייו או שאנו היינו נכנסים לסכנת התהרסקות».

בעלותו לדלת המטוס היו כמעט כל מיתרי מצנחו של ג'ורג' קרועים, ליד הדלת תפס את ידו של סמי, שמשך אותו פנימה.

פעולה זו נעשתה, כאמור, לעיני מאות עיניים, שחזו במפגן הראווה, ומפקד הצנחנים החליט, כי המפגן יימשך. ג'ורג', שרק דקות ספורות קודם לכן ראה את פני המוות, החליט לצנחן שוב. הצוות יצא למטוס אחר, וכעבור 30 דקות חזר המטוס והצניח את שאר הדבוקות ללא כל תקלה.

ימים מספר לאחר המבצע, שחפך מאז לאגדה — נקראו סמי, עורד וג'ורג' לקבל את שלושת הציונים לשבחה הראשונים של צה"ל, על גילוי קור רוח, תושייה ואומץ לב מופתי בשעת סכנה.

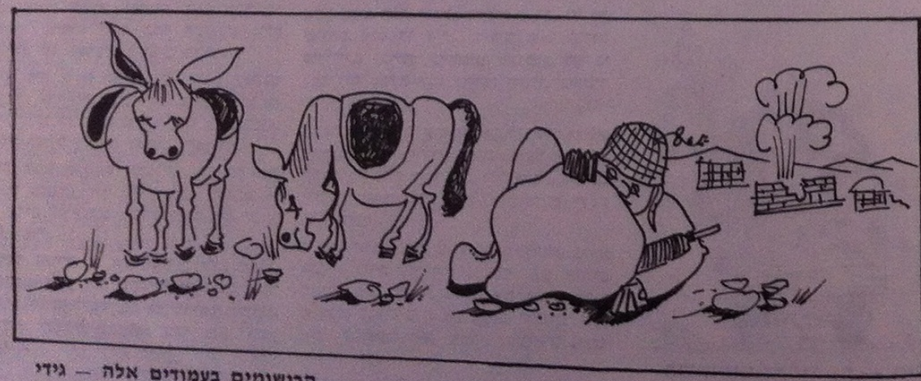
הפחדים והקפיצה

מאת רחל בנאי

בלילה שלפני הצניחה מומטח לילישימורים, ליל של חלומות וזעה, חוזרים כל המפורים. אני עושה את חשבון חנפשי, מונה את כל הדברים הטובים שעשיתי ולצידם את הגרועים וכך יודעת, מה יהיה מקומי מגורי הבא — גן עדן או גיהנום.

בסופו של דבר מצליחים איכשהו להירדם לשעות מספר, ואז מעירים אותך בשעת מוקדמת בבוקר ומתחילות התתרעצויות ו' התכנות לצניחה. כעבור כמה שעות מגיעים במזל טוב למטוסים. חוגרים את המצנחים ומאיינים בלב פועם להסבירים על מה לעשות, במקרה... מפי המד"צים, וכעבור כמה דקות עולים למטוסים, מתיישבים על הספסלים ומחכים לתזוזת המטוס המבושם.

עוברות דקות של סיסה שנראות כשעות, דקות המתחילות ב'שירה' (ואזי לאותה שירה), שנפסקת מיד. מגיעים לשטח הצניחה. צלצול עז וצורם (זה הצלצול שגורם נדירים בלילה). תמונת החבר עוברת לאיטה לפני העיניים. (והוא היה חמוד באותו רגע...) הראשון ניגש לדלת. מתחלף האור האדום בירוק, צעקה עזה של המד"ץ 'קסוף!!!' והוא בחור, אחר כך זה מתקדם במהירות.

הרישומים בעמודים אלה — גידי